

מה א מיי פ"ט מהל'
רזח הלכה יא יכ:
מו ב מיי שם הלכ' יג:
מו ג מיי שם הלכ' יד
טו:

מה ד מיי פ"ח מהל'
מעשר שני הלכ' יג:

תורה אור השלם

1. ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הים הוא יחניף את הארץ ולא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו:
2. כי יקצא חלל בארץ אשר ה' אלהיך נתן לך לרשתה נפל בשדה לא נודע מי הקנה: רביים כא א
3. וענו ואמרו ידענו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו:
4. ונקח האיש מעון וקאשה ההוא תשא את עונה: במדבר ה לא
5. לא אפקוד על בנותיכם כי תזנה ועל כלותיכם כי תנאפהו כי הם עם הזנות יפרדו ועם הקדושות יזכו ועם לא יבין וקבט: הושע ד יד
6. לא תבירו פנים במשפט פקטן כפרל תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא ותקרב אשר יקשה מקם תקרבו אלי תשמעתי:
7. מומרו לאקסו אלהים נבד עבדת אל גברת אלהים ישפט:
8. ויבואו אליך כמבוא עם וישבו לפניך עמי וישמעו את דבריך ואותם לא יעשו כי עגבים בפיהם הקה עשים אחרי בצעם לבם הלי:
9. ויבואו אליך למען טוב ולשוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר לקטון ומתוק למר: ישעיהו ה כ
10. ואף כי הין יגיד גבר ויהי ולא יגיד אשר הרחיב כשאל נשפו והוא כמות ולא יעקב ואנסף אליו כל הגוים ויקבץ אליו כל העמים: חבקוק ב ה
11. בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיני יעשה: שופטים ז ו
12. השמר לך פן יתיה דבר עם לבקר בלעיל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך בארץ האיבון ולא תתן לו יקרא עליך אל ה' ויקהי בק חטא:
13. ויאמר ה' יען כי נבדו בנות ציון ותלבנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך וטפה תלבנה ויבגדליהם תפסטה: ישעיהו ג טו
14. עבר ביתו בוצע בצע ושונא מתנת יתיה: משלי טו כד

עד ימיו היה פטיש מכה צירושלים. צבית הנפחים בחולו של מועד לעשות מלאכת דבר האבד שמוטרת במועד ועמד הוא וגור על הנפחים אפילו בדבר האבד מפני שקולן נשמע למרחוק ואין הכל יודעין שהוא לדבר האבד והכי אמרינן לה במועד קטן (ב). כל ימיו לא הולך אדם לשאל לחיורו על הדמאי.

אם מעושר אם לאו שהוא המקין שיהו כל הלוקחין מעם הארץ מעשרין: גב' אפילו אחד בסוף העולם. הכיר זו: והא אמר עולא כו'. סוגיא זו כולה פירשמה בפרק מי שקינא (לעיל לא): ואינה חלוקה כאן כלום: אלא על הספק. ועכשיו יודעים את ההורגים מי הם: מנוקה מעון. נילוף בצאשה הסמורה לו צין מו שנסתרה צין מאחרת: עון דבניה ודבניה. שהם נואפין: לא אינו מונע את אשמו מלידבק: שא שמע לא אפקוד. לנדוק את הנשים ומה טעם על בנותיכם כי תזניה: נסעו ופניו. דמתוך שהם בעלי הנאה אין מטריחין ענמין לעיין גדלין וצאסור והיתר להרות לציבור ומתוך כך נתקלקלו מעשיהם וכיון שכן אין להקב"ה נחת רוח בעולמו ואין עולמו נוח לו: לוחשי לחשוט. עורכי הדיינין ומתלמשים עם הדיינין לפתוח להם פתח צדקתו של זה ובחובתו של זה: רבה חרון אף. שעל הטיות המשפט חרון אף צא שנאמר (שמות כב) אם ענה מענה אותו וגו' ומרה

אפי: נלכ צעדם אל. צומן שצקרב אלהים ישפוט: הולכי אחר נלעם. להנחתם: האומרים לרע טוב. שמשבחין את הרשעים: רבו היו. דכתיב הוי הוי זהאיא פרשתא טובא: מושגי הרוק. מאריכי הרוק ומדת גאוה הוא: ונתמעטו הסלמדיים. דקרי"ל

(קדושין דף מט:). סימן לגסות הרוח עניות של תורה: חוורם על לומדיה. מחורת אולי תמלא לומדיה: ולצפוף מסויל עלייהו. נמאס צענייהם: מטילי מלאי. הדיינים מטילין מלאי פרקמטיא שלהם על בעלי בתים היודעים צטיצ סמורה שיסתכרו הדיינין על ידו: רבו איש הישר צעינו יעשה. שהרואה שהדיינין מסבירים לו פנים מפני טובה שעשה לו ואינו ממירא מהם: שפלים הוגבהו. שאין אימת הגדולים על הקטנים ואין ניכר צין גבוה לשפל: ומלכותא. מלכותם של ישראל אולא וולא הולכת ומתנוולת: לרי עין. מלהנות אחרים צממונס: טורפי ערף. גולנים ומאמצי הלכ מן העניים לרסם: רבו מים המרים. רבו המקנאים לנשותיהם והיה למים המרים להרבות: אלא שפקו. מלהשקוים כדאמרינן שאין המים בודקין משרבו המנאפים: זוחוי הלכ שאין מטין את אונס לשמוע יפה מפי רבם וסומכים על צינתם לדקדק שמועתם: ישראל לפנים. כינוי הוא: שהכל צו. מורה צאתמה ואין דופי ושכחה ומחלוקת: ואנן

דרבי חייא וליטעמך אימא סיפא שנים אומרים ראינו ועד אחד אומר לא ראינו הא חד וחד היו עורפין אלא מתני' כולה בפסולי עדות וכדרכי נחמיה דאמר כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות ועשו שתי נשים באיש אחד כשני אנשים באיש אחד ואיכא דאמרי יכל היכא דאתא עד אחד כשר מעיקרא אפילו מאה נשים כי אחד דמיין והכא כמאי עסקינן כגון דאתאי אשה מעיקרא ותרצה לדרבי נחמיה הכי רבי נחמיה אומר כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות ועשו שתי נשים באשה אחת כשני אנשים באיש אחד אבל שתי נשים באיש אחד כי פלגא ופלגא דמי ותרתי פסולי עדות למה לי מהו דתימא כי אוליגן בתר רוב דעות לחומרא אבל לקולא לא קמ"ל: משרבו הרוצחין כו': ת"ר משרבו הרוצחין בטלה עגלה ערופה לפי שאינה באה אלא על הספק משרבו הרוצחין בגלוי בטלה עגלה ערופה: משרבו הנואפין כו': ת"ר ונקח האיש מעון בומן שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו ואומר לא אפקוד על בנותיכם כי תזניה כו' מאי ואומר וכי תימא עון דידיה אין דבניה ודבנתיה לא תא שמע לא אפקוד על בנותיכם כי תזניה ועל כלותיכם כי תנאפהו וכי תימא עון אשת איש אין עון דפנויה לא ת"ש כי הם עם הזונות יפרדו ועם הקדושות יזכו וגו' מאי ועם לא יבין ילבט אמר רבי אלעזר אמר להם נביא לישראל אם אתם מקפידין על עצמכם מים בודקין נשותיכם ואם לאו אין המים בודקין נשותיכם משרבו בעלי הנאה נתעותו הדיינין ונתקלקלו המעשים ואין נוח בעולם משרבו רואי פנים בדין בטל לא תגורו ופסק לא תכירו ופרקו עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם משרבו לוחשי לחישות בדין רבה חרון אף בישראל ונסתלקה השכינה משום שנאמר בקרב אלהים ישפוט משרבו כלבם הולך רבו האומרים לרע טוב ולשוב רע משרבו האומרים לרע טוב ולשוב רע רבו היו בעולם משרבו מושגי הרוק רבו היהירים ונתמעטו התלמידים והתורה חוזרת על לומדיה משרבו היהירים התחילו בנות ישראל להגשא ליהירים שאין דוריגו רואה אלא לפנים אינו והאמר מר האי מאן דמיהר אפילו אינישי ביתיה לא מיקבל שנאמר גבר יהיר ולא יגיד לא יגיד אפי' בנוה שלו מעיקרא קפצה עליה לסוף מיתויל עלייהו משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים רבה השוחד והטיית משפט ופסקה טובה משרבו מקבלני טובתך ומחזקני טובותך רבו איש הישר בעיניו יעשה שפלים הוגבהו והגבוהים הושפלו ומלכותא אזלא וגולא משרבו צרי עין וטורפי טרף רבו מאמצי הלב וקופצי ידים מלהלוות ועברו על מה שכתוב בתורה השמר לך פן וגו' משרבו נטויות גרון ומשקרות עינים רבו מים המרים אלא שפסקו משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים ונתקצרו השנים דכתיב ושונא מתנות יהיה משרבו זוחוי הלכ רבו מחלוקת בישראל משרבו תלמידי שמאי והילל שלא שימשו כל צורכן רבו מחלוקת בישראל ונעשית תורה כשתי תורות משרבו מקבלי צדקה מן העובדי כוכבים היו ישראל למעלה והם למטה ישראל לפנים והם לאחור: משמת יוסי בן יועזר כו': מאי אשכולות אמר רב יהודה אמר שמואל איש שהכל בו: יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר כו': מ"ט אמר רבי יוסי בר' חנינא דלפי שאין נותנין אותו כתיקונו דרחמנא אמר דידיה ללוים ואנן

(א) מ"ק י"א, (ב) [מוספתא כרימות פ"ד] כמותו ל: (ג) יומא כ: (ד) ימות פת: (ה) כמותו כ: לעיל לא: (ו) ימות פת: לעיל לא: [מוספתא ימות פי"ד ע"ש, (ז) [לעיל לא: וע"ז], (ח) [מוס' פי"ד ע"ש כמה וכמה שמיים נכונים], (ט) לעיל כח. שיעות ה. קדושין ס: ימות נח, (ט) [פי' לטון טורח וילאות], (י) מפש"י נראה דל"ג ב"כ רש"א דקרא אלקים נלכ צעדם אל (ט) צ"ב לא, (ז) [ומלין ז"ל, (ט) [בנהדין פ.], (ז) [מורה טו: ע"ש],

מוסף רש"י

עד ימיו. של יוחנן כ"ג, היה פטיש מכה בירושלים. בחולו של מועד והוא מר עליו ובעתו מוסרין את הארץ ולא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: רביי' כ"א א

במדרש ר"ל ג
ב"ר יצחק א"ר ר' יוחנן כ"ג, היה פטיש מכה בירושלים. בחולו של מועד והוא מר עליו ובעתו מוסרין את הארץ ולא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: רביי' כ"א א